

Notitie Reikwijdte en Detailniveau Bestemmingsplan Buitengebied

Definitief

Gemeente Haaksbergen
Markt 3
7481 HS Haaksbergen

Grontmij Nederland bv
Zwolle, 26 augustus 2008

Verantwoording

Titel : Notitie Reikwijdte en Detailniveau Bestemmingsplan Buitengebied

Subtitel :

Projectnummer : 232405

Referentienummer : 11/99041750

Revisie : 0

Datum : 26 augustus 2008

Auteur(s) : Drs. Ing. P. van den Hengel en mr. M. Richart

E-mail adres : Petra.vandenhengel@grontmij.nl

Gecontroleerd door : drs. ing. P. van den Hengel

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ir. Bert van Straten

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Noordzeelaan 50
8017 JW Zwolle
Postbus 1364
8001 BJ Zwolle
T +31 38 499 16 00
F +31 38 422 76 97
oost@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en m.e.r.-plicht	4
2	Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen.....	6
3	Regionaal beleid	8
4	Reikwijdte en detailniveau	11
4.1	Inleiding.....	11
4.2	Reikwijdte.....	11
4.3	Detailniveau	11
4.3.1	Cultuurhistorie	11
4.3.2	Landschap.....	12
4.3.3	Natuur	12
4.3.4	Water.....	15
4.3.5	Infrastructuur	15
4.3.6	Geluid.....	15
4.3.7	Geur	16
4.3.8	Lucht	16
4.3.9	Archeologie	17
4.3.10	Bodem.....	17
4.3.11	Verder te beschouwen	17
5	Alternatieven	19
6	Verdere procedure	20
Bijlage 1 Natura 2000 gebied in gemeente Haaksbergen		
Bijlage 2 Provinciale Ecologische Hoofdstructuur rond de gemeente Haaksbergen		

1 Aanleiding en m.e.r.-plicht

Aanleiding voor deze notitie vormt het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' van de gemeente Haaksbergen. Dit bestemmingsplan is een actualisatie van het geldende bestemmingsplan. Hierin wordt onder andere ingegaan op de regeling van de intensieve veehouderij conform de mogelijkheden die het Reconstructieplan Salland-Twente biedt¹.

De nieuw te ontwikkelen 'Sterlocaties' en 'Intensieve Veehouderijen', al dan niet met wijzigingsbevoegdheid' kunnen worden beschouwd als m.e.r.-plichtige of m.e.r. - beoordelingsplichtige activiteiten die de drempelwaarden overschrijden in overeenstemming met het Besluit m.e.r.², categorie C/D 14, kolom 3. De drempelwaarden voor de MER plicht (C14) zijn als volgt:

- 60.000 of meer plaatsen voor mesthoenders;
- 45.000 of meer plaatsen voor hennen;
- 2.200 of meer plaatsen voor mestvarkens;
- 350 of meer plaatsen voor zeugen.'

De vaststelling van (een herziening van) een bestemmingsplan voor activiteiten die de m.e.r.-drempelwaarde overschrijden, is een plan waarvoor de m.e.r.-procedure voor plannen (plan-m.e.r.) moet worden doorlopen³.

In en nabij het plangebied liggen Natura 2000 gebieden. In het plangebied liggen de Natura 2000 gebieden Buurserzand/Haaksbergervveen en Witte Veen. Nabij het plangebied (buiten de gemeente Haaksbergen) liggen de Natura 2000 gebieden Boddenbroek en Teeselinkven. Er zal een 'voortoets' gedaan worden om te beoordelen of er mogelijk significante negatieve effecten plaatsvinden op de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, zal er een passende beoordeling plaats moeten vinden, die geïntegreerd wordt in het plan MER.

De procedure van een plan m.e.r. is gestart met een openbare kennisgeving die is uitgebracht in de Haaksberger Koerier (13 augustus 2008). B&W van gemeente Haaksbergen is initiatiefnemer en raadpleegt de betrokken bestuursorganen en adviseurs over de onderhavige Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De notitie beschrijft de te volgen m.e.r. procedure, wat daarin wordt meegenomen (reikwijdte), op welke wijze het milieueffectrapport (MER) wordt samengesteld (detailniveau).

Het plan m.e.r. richt zich specifiek op de milieukundige beoordeling van mogelijke alternatieven voor de mate van ontwikkeling van de intensieve veehouderij (IV). De milieukundige beoordeling wordt gerapporteerd in een milieueffectrapport (MER). Dit MER dient als advies voor het bevoegd gezag bij de besluitvorming over het vast te stellen bestemmingsplan.

¹ Het Reconstructieplan Salland-Twente is op 15 september 2004 vastgesteld. Een belangrijk onderdeel hiervan vormt de zonering voor de intensieve veehouderij. Het reconstructiegebied wordt opgedeeld in drie gebieden; het extensiveringsgebied waar de intensieve veehouderij wordt afgebouwd, het verwevingsgebied waar bestaande bedrijven beperkt mogen uitbreiden en het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) waar bestaande en nieuwe bedrijven de kans krijgen om te groeien.

² gewijzigd Besluit m.e.r. 1994 (2006)

³ zie voetnoot 2

Het MER bevat de volgende onderdelen⁴.

1. Inleiding en aanleiding en Voorgenomen activiteit. Hierin worden de achtergronden voor het instellen van de voorgenomen zonering beschreven op basis van de Reconstructiewet en gemeentelijke besluitvorming in dit plan.
2. Probleem, doel en eerder vastgestelde plannen.
3. Alternatieven en voorkeursalternatief.
4. Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.
5. Milieueffecten en effectbeperkende maatregelen.
6. Leemten in kennis en monitoring.

Het MER gaat vergezeld met een publieksvriendelijke samenvatting.

Het voorontwerp- bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' zal tezamen met het Planmer ter inzage gelegd worden voor inspraak. Tevens zal het Planmer ter inzage worden gelegd met het ontwerp bestemmingsplan voor het indienen van zienswijzen.

⁴ zie voetnoot 2

2 Bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen

De gemeente Haaksbergen is voornemens een algehele herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Haaksbergen door te voeren. In 2001 is het toen gemaakte bestemmingplan gedeeltelijk goedgekeurd door GS. De verbeteringen in dit bestemmingplan zouden toen door te voeren zijn via een artikel 30 Wro herziening. Echter, doordat voor het plangebied het Reconstructieplan Salland-Twente (november 2004) is vastgesteld, heeft de gemeente ervoor gekozen de doorvertaling van dit plan in een algehele herziening van het bestemmingsplan uit te voeren. Daarnaast zal er naar aanleiding van de huidige situatie en de toekomstige ingrepen danwel plannen van bedrijven, het bestemmingsplan worden herzien.

Zoals al in hoofdstuk 1 is aangegeven, zal het MER zich richten op veranderingen die betrekking hebben op intensieve veehouderijen⁵. Ook zal de omlegging van de N18, die door het plangebied wordt geleid, genoemd worden. Voor de omlegging van de N18 wordt een MER gemaakt, die in het najaar van 2008 openbaar gemaakt wordt. Hier zal naar verwezen worden. Er worden geen cumulatieve effecten van de omlegging van de N18 en de veranderingen met betrekking tot de intensieve veehouderij verwacht.

Andere planologische veranderingen die worden opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan zullen niet in het plan MER worden beschouwd, omdat deze niet m.e.r-plichtig zijn.

Intensieve veehouderij (IV) ontwikkeling wordt door het bestemmingsplan gestuurd door de volgende punten invulling te geven:

- In de verwevingsgebieden kunnen IVs met wijzigingsbevoegdheid doorgroeien tot een bepaald aantal hectare.
- Sterlocaties in verwevingsgebieden kunnen een mogelijkheid bieden voor uitbreiden tot een groter bouwblok dan de IVs met wijzigingsbevoegdheid.

In het hierboven genoemde gelden de volgende definities.

- Wijzigingsbevoegdheden voor intensieve veehouderij.
De mogelijkheden voor intensieve veehouderij bedrijven zijn afgestemd op de mogelijkheden uit het Reconstructieplan Salland-Twente (zie paragraaf 2.4). Enkel in het verwevingsgebied kan het bouwperceel in principe worden vergroot naar een oppervlakte van maximaal 1 hectare, dan wel 1,5 hectare. Dit is echter enkel van toepassing op uitbreiding van een IV. Nieuwvestiging in verwevings- en extensiveringsgebied is niet toegestaan.

⁵ Definitie van intensieve veehouderij: Een agrarisch bedrijf of een deel daarvan met ten minste 250m² bedrijfsvloeroppervlak dat wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet Milieubeheer en waar geen melkrundvee (1), schapen, paarden, of dieren 'biologisch' (2) worden gehouden worden en waar geen dieren worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer (bron: Toelichting Reconstructieplan Salland-Twente, 2004).

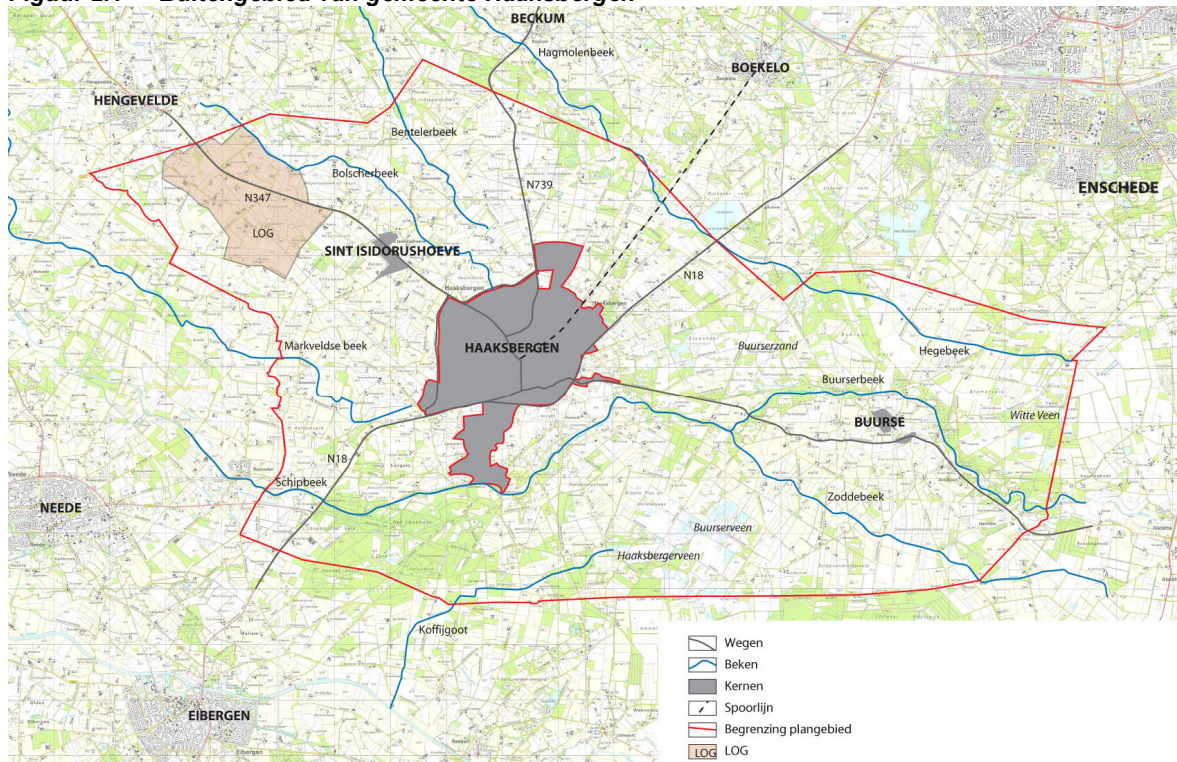
- Sterlocatie intensieve veehouderij.

Een bestaand agrarisch bouwperceel binnen het verwevingsgebied waar een perspectiefvol bedrijf met uitsluitend intensieve veehouderij is gevestigd, dat over voldoende omgevingsruimte beschikt om door te kunnen groeien tot een omvang van minimaal 175 nge⁶, of een perspectiefvol gemengd bedrijf dat kan doorgroeien tot minimaal 175 nge en waarbij de intensieve tak tot minimaal 140 nge kan groeien, zoals bedoeld in het reconstructieplan⁷. Het aanvragen van een sterlocatie gebeurt door de initiatiefnemer en vereist een aparte procedure (zie ook Reconstructieplan Salland- Twente 5.6.3).

In het vigerende bestemmingsplan heeft de intensieve veehouderij de mogelijkheid te vergroten tot het bouwblok tot maximaal 1 ha.

Het gebied waarop het Bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' betrekking heeft is het gehele buitengebied van Haaksbergen exclusief de bebouwde kom van Haaksbergen, het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) en de kernen St. Isidorushoeve en Buurse. De partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor het LOG zal ingevoegd worden in de algehele herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. Het buitengebied van gemeente Haaksbergen wordt gegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Buitengebied van gemeente Haaksbergen

⁶ De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven

⁷ Zoals deze gold op het tijdstip van de ter inzage legging van het ontwerpplan

3 Regionaal beleid

Streekplan Overijssel 2000+

In het Streekplan Overijssel 2000+ zijn de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid verwoord. Hoofddoel van het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel voor de groene ruimte is het vinden van evenwicht tussen het bieden van ontwikkelingsruimte voor economische functies zoals landbouw en recreatie en het koesteren en ontwikkelen van de natuur en het cultuurlandschap in Overijssel. Het ruimtelijk beleid voor de groene ruimte van Overijssel is in het Streekplan uitgewerkt in drie, elkaar aanvullende sporen.

a. Zonering

Door de provincie Overijssel is het landelijk gebied gezoneerd als volgt.

1. Landbouw
2. Landbouw en cultuurlandschap
3. Natuur, landschap, cultureel erfgoed, landbouw
4. Natuur

Elk van de vier zones kent zijn eigen samenhangende ontwikkelingsmogelijkheden, die vooral bepaald zijn door een heldere keuze voor de kwaliteiten en belangen die in de betreffende zone prioriteit moeten krijgen. De provincie schrijft in haar streekplan dat de gemeenten de regionale schaal van de functiekaart in het bestemmingsplan Buitengebied moeten detailleren tot het lokale schaalniveau.

b. Thematische beleidsbeschrijving

De thematische beleidsbeschrijving omvat een nadere uitwerking van het ontwikkelingsperspectief voor de bij de zonering betrokken belangrijke functies zoals land- en tuinbouw, natuur, recreatie en toerisme et cetera. Ook komt een aantal specifieke beleidsonderwerpen aan bod (plattelandontwikkeling, vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing enzovoort). Het accent bij de thematische beleidsbeschrijving ligt echter op het (doen) ontwikkelen van nieuwe plannen en projecten die bijdragen aan de realisering van de voor de groene ruimte geformuleerde beleidsdoelstellingen.

c. Beleidsmatige gebiedsbeschrijving

Voor acht deelgebieden is op regionale schaal een uitwerking van het generiek ruimtelijk beleid opgesteld. Richtinggevend voor de ontwikkeling van de groene ruimte in het gebied Zuid Twente is de bevordering van de plattelandseconomie met behoud en ontwikkeling van de 'collectieve waarden' natuur, landschap en cultureel erfgoed, die een basis vormen voor de groei van toerisme en recreatie; hierbij vervullen landbouw en recreatie een blijvende rol als economische activiteit en beheerder van de groene ruimte.

Reconstructieplan Salland-Twente

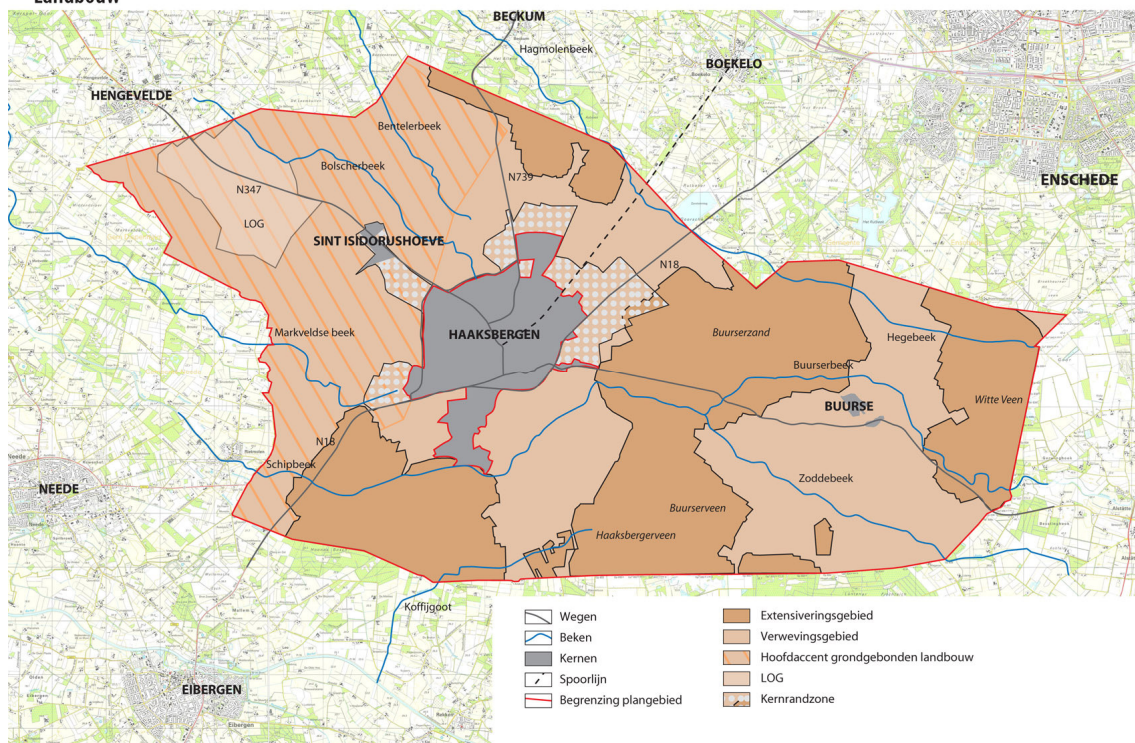
Hoofddoel van de Reconstructiewet concentratiegebieden die op 1 april 2002 in werking is getreden, is de bevordering van een goede ruimtelijke structuur van het concentratiegebied, in het bijzonder met betrekking tot landbouw, natuur, bos, landschap, recreatie en toerisme, water, milieu en infrastructuur, alsmede ter verbetering van een goed woon-, werk- en leefklimaat en van de economische structuur. Eerste stap in de reconstructie van de concentratiegebieden was het opstellen van een reconstructieplan.

Met het Reconstructieplan 'Salland-Twente', dat sinds 4 november 2004 formeel van kracht is gegaan, wil de provincie Overijssel ruimte en ontwikkelingsmogelijkheden scheppen voor de landbouw, en tegelijk veel problemen op het gebied van milieu, natuur, landschap, water en leefbaarheid aanpakken.

Centraal voor zuidwest-Twente staat het versterken van de economische vitaliteit van het gebied. Daarnaast moet de kwaliteit van landschap en natuur behouden worden en moet een gezond platteland samen gaan met een gezond sociaal klimaat waar mensen van alle leeftijden en afkomst kunnen wonen en werken.

Via het reconstructieplan is het reconstructiegebied voor het onderdeel intensieve veehouderij ingedeeld in drie zones: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebied en extensiveringsgebied. In de drie zones zijn verschillende mogelijkheden voor intensieve veehouderijen (Tabel 1.6 Beleid reconstructiezonering voor IV, Reconstructieplan Salland Twente, 2004). In figuur 3.1 worden de zones van de reconstructie in gemeente Haaksbergen gegeven.

Figuur 3.1 Reconstructiezonering volgens Reconstructieplan Salland-Twente Zonering (2004)
Landbouw

Welstandsnota Gemeente Haaksbergen

Het welstandsbeleid van de gemeente Haaksbergen is opgesteld vanuit de overtuiging dat de lokale overheid het belang van een aantrekkelijke gebouwde omgeving dient te behartigen. Door het opstellen van een welstandsbeleid kan de gemeente in alle openheid een effectief en inzichtelijk welstandstoezicht inrichten. Het welstandsbeleid in de gemeente Haaksbergen kent algemene criteria, gebiedscriteria en objectgebonden welstandscriteria. Het landelijk gebied bestaat, volgens de welstandsnota uit de volgende landschapstypen:

- essenlandschap;
- kampenlandschap;
- beekdallandschap;
- jonge ontginningen;
- bos- en natuurgebieden;
- buitenplaatsen en landgoederen;

Het welstandsbeleid voor het buitengebied richt zich op het creëren van samenhang en continuïteit tussen de bebouwing en het omliggende landschap. Voor de verschillende landschapstypen gelden afzonderlijke welstandscriteria die in de welstandsnota worden beschreven.

Landschapsontwikkelingsplan

De gemeenten Haaksbergen en Hof van Twente hebben een landschapsontwikkelingsplan opgesteld. Dit landschapsontwikkelingsplan dient een samenhangende visie op landschapskwaliteit te bevatten en de bouwstenen en inrichtingprincipes aan te geven voor landschapsontwikkeling. Het plan dient bovendien als leidraad voor de rol en werkwijze van de beide samenwerkende gemeenten om deze visie te realiseren door middel van concrete projecten.

Notitie Industrielawaai

De notitie Industrielawaai geeft geluid streefwaarden voor verschillende gebieden. De richtlijnen voor geluidsgevoelige bestemming in landelijk gebied met natuurwaarden (verwevingsgebied) zullen in het PlanMER meegenomen worden.

4 Reikwijdte en detailniveau

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de reikwijdte en het detailniveau van het MER gedefinieerd. Bij het detailniveau worden de verschillende aspecten toegelicht en met welke criteria de effecten van de verschillende alternatieven ten opzichte van de autonome ontwikkeling bepaald zullen worden in het plan MER.

4.2 Reikwijdte

De geografische reikwijdte van het plan MER wordt gevormd door de grenzen van het bestemmingsplan, exclusief het landbouwon ontwikkelingsgebied in gemeente Haaksbergen⁸. De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen echter verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In het onderzoek wordt daarom, indien noodzakelijk, een groter onderzoeksgebied aangehouden. De omvang van het onderzoeksgebied kan per milieuaspect verschillen. De grenzen kunnen theoretisch tot het oneindige worden opgerekt, maar zullen worden bepaald aan de hand van de meningen van de experts.

4.3 Detailniveau

Het detailniveau richt zich op geaggregeerd gemeentelijk niveau, en gedeeltelijk op niveau van individuele bedrijven. Het is van belang voor bedrijven om een kader aan te geven voor mogelijkheden van uitbreiding. Echter, zaken die in het individuele vergunningstraject worden behandeld/meegenomen vallen buiten dit plan MER. Modellen en berekeningen zullen uitgevoerd worden indien dit noodzakelijk geacht wordt voor het bepalen van kwantitatieve effecten. Onderstaand wordt op het detailniveau van de afzonderlijke thema's ingegaan. Daarnaast worden de toetsingscriteria gegeven⁹.

4.3.1 Cultuurhistorie

In zuidwest-Twente is een aantal gebieden aangewezen als Belvédère gebied. Deze gebieden worden gekenmerkt door kleinschalig kamponginnings- en esdorpenlandschap, en vooral de grote concentratie van landgoederen die dit landschap domineert. Deze bestaan onder meer uit landgoed het Lankheet, Los Hoes Erve Brummelhuis, de Oostendorper watermolen en de spoorlijn Haaksbergen- Boekelo: Museum Buurtspoorweg.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect cultuurhistorie aan de volgende criteria getoetst.

- Aantasting van cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen.
- Aantasting van cultuurhistorische (marke)landschappen.
- Aantasting van karakteristieke boerderijcomplexen/gebouwensembles.
- Aantasting van aardkundig waardevolle elementen en patronen.
- Aantasting van oude linten en ontginningsassen.

⁸ Voor het LOG in gemeente Haaksbergen wordt een aparte planMER opgesteld (ten behoeve van de partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor het LOG)

⁹ Indien bij de toetsingscriteria over aantasting wordt gesproken, kan een positief effect ook toegekend worden

4.3.2 Landschap

Het landschap van de gemeente Haaksbergen helt in noordwestelijke richting af. Ten gevolge van variaties in het reliëf, de ondergrond en het water zijn in het gebied twee geomorfologische delen te onderscheiden: het plateau (met kampen, essen en veldontginningen) en het dekzandgebied (met kampen en veldontginningen). De verschillen zijn in het verleden aangescherpt door vestiging en ontginning. In de 20e eeuw zijn de verschillen tussen de deelgebieden door de ontwikkeling van het ruimtegebruik afgezwakt, maar niet verdwenen.

De landschapsstructuur van *het plateau* wordt bepaald door de afwisseling van grote eenheden natuurgebieden en landbouw. Accenten in dit patroon zijn oude essen en kampen langs de smalle linten van beken en het landgoed Lankheet. Het landschap van het plateau heeft de volgende kenmerken:

- ensembles van grote eenheden natuur en cultuurhistorie; bos, heide, veen, landgoederen, kampen en essen;
- grote eenheden landbouw: oude veldontginningen met kleinschalige blokverkaveling en jonge veldontginningen met grootschalige blokverkaveling;
- smalle beken;
- radiale wegen/lanen.

Het landschap van *het dekzandgebied* heeft de volgende kenmerken:

- waardevolle ensembles van oude kampenlandschappen, heide, bos en landgoederen;
- half open landbouwgebied met verspreide landschapelementen; oud bouwland, singels, solitaire bomen, heiderestanten en bosjes;
- beken met maten en singels;
- wegenpatroon parallel aan en haaks op de beken.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect landschap aan de volgende criteria getoetst.

- Verandering van de regionale landschapsstructuur, in het bijzonder op de variatie in de landschapsstructuur en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap.
- Verandering van de kleinschaligheid van het gebied (kampontginningen en oude veldontginningen)
- Verandering van karakteristieke landgoedstructuren
- Verandering van karakteristieke steilranden/microreliëf in het gebied.
- Verandering van kleine landschapselementen.
- Verandering van karakteristieke beekdalpatronen.

4.3.3 Natuur

Natura 2000

In het buitengebied van Haaksbergen zijn verschillende gebieden met waardevolle natuur aanwezig. De Natura 2000-gebieden in Gemeente Haaksbergen zijn Buurserzand/Haaksbergerveen en Witte Veen. In de nabijheid van Gemeente Haaksbergen liggen de Natura 2000-gebieden Boddenbroek en Teeselinkven. Deze gebieden zijn via de Natuurbeschermingswet in procedure om aangewezen te worden voor enkele habitattypen (natuurtypen) die op Europees niveau beschermd moeten worden. Voor deze habitattypen en soorten zijn instandhoudingsdoelstellingen in voorbereiding. Hierin staat omschreven wat de doelen zijn met betrekking tot het oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen. Voor sommige doelen betreft dat behoud van oppervlakte en kwaliteit. Maar ook uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit of een combinatie daarvan zijn mogelijkheden. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen en soorten en in het plan MER moet deze getoetst worden aan de Natuurbeschermingswet. Omdat de nieuwe ontwikkelingen buiten de Natura 2000-begrenzing zijn gelegen, speelt met name externe werking in de vorm van verzuuring en vermisting (kwaliteitsafname habitatype) als gevolg van een eventuele toename van ammoniakdepositie een belangrijke rol (zie ook tekstbox 1). In bijlage I worden de Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied weergegeven.

Tekstbox 1 Beschrijving van besluiten en wetten betrekking hebbende op ammoniakdepositie van IVs

Besluit Ammoniakemissie Huisvesting Veehouderij

Besluit Ammoniakemissie Huisvesting Veehouderij (december 2005) ofwel AMvB Huisvesting is nog niet in werking getreden. Als hoofdregel geldt dat op grond van dit besluit bestaande huisvestingssystemen uiterlijk op 1 januari 2010 moeten voldoen aan de maximale emissiewaarden. Het besluit zal bepalen dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingsystemen beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moet zijn uitgevoerd.

Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR)

De Vogel- en Habitatrichtlijn (richtlijnen 79/409/EEG en 92/43/EEG) schrijven voor dat passende maatregelen getroffen moeten worden om de kwaliteit van de natuurlijke habitats binnen de aangewezen beschermingsgebieden te waarborgen en waarbij geen storende factoren optreden die tot een significant effect kunnen leiden. Dit betekent dat elke individuele toename van de ammoniakdepositie niet is toegestaan zolang de totale depositie boven de kritische depositiewaarde zit. Hierdoor zal in veel gebieden in Nederland de landbouw op slot zitten. Het ministerie van LNV heeft een taskforce ingesteld. Deze taskforce heeft binnen de kaders van de Europese regelgeving een methode van werken aangegeven die in een planMER kan worden toegepast (juli, 2008).

IPPC- richtlijn

Het doel van de IPPC richtlijn (richtlijn 96/61/EG) is om door middel van maatregelen emissies in lucht, water, bodem te voorkomen of te beperken om zo afwenteling van emissies tussen de milieucompartimenten te voorkomen en tot een zo hoog mogelijke bescherming van het milieu in zijn geheel te komen. Dit houdt in dat de Best Beschikbare Technieken (BBT) toegepast moet worden, een omgevingstoets uitgevoerd moet worden en belangrijke verontreinigingen voorkomen moeten worden. IPPC is enkel van toepassing bij vergunningverlening aan grote varkens- en pluimveebedrijven (>40.000 plaatsen voor pluimvee, >2000 plaatsen voor vleesvarkens of > 750 plaatsen voor zeugen).

Ammoniak

De huidige en toekomstige situatie met betrekking tot de ammoniakdepositie op de verschillende gebieden zal toegelicht worden in het planMER. Dit zal in de volgende stappen beschreven worden.

1. De bijdrage van de achtergrondconcentratie en de lokale bijdrage zal inzichtelijk gemaakt worden met betrekking tot de totale ammoniakdepositie op de verschillende natuurgebieden in de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Naar aanleiding van de toekomstige mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven zal kwalitatief bepaald worden of er een toe- of afname van de ammoniakdepositie zal plaatsvinden.
2. Vanuit de bevindingen zullen technische maatregelen, om de toename van de ammoniak te beperken, worden bekeken
3. Vanuit de bevindingen van zowel 1 en 2 zal bekeken worden met wat voor type beheers- en ruimtelijke maatregelen, in het plangebied en in de natuurgebieden, de effecten van ammoniakdepositie kunnen worden gemitigeerd.

Saldering voor de IV en rundveehouderij met betrekking tot ammoniakdepositie in relatie tot een bepaald natuurgebied, is een mogelijke manier om gebieden die op slot zitten, toch mogelijkheden te geven om te groeien. Naar aanleiding van de uitkomsten van een inventarisatie van de aangegeven wensen van agrarische bedrijven zal bekeken worden of dit een mogelijke manier is voor invoering van saldering. Echter, salderen is op dit moment praktisch moeilijk te implementeren (door onduidelijkheden in de bepaling van de invloedsgebieden van Natura 2000, depositie per natuurgebied, intergemeentelijke boekhouding, acceptatie van saldering, verplaatsing van bedrijven naar andere gebieden met N2000 gebieden, financiële gevolgen etc.). Dit onderwerp wordt daarom niet gezien als een mogelijke oplossingsrichting voor de komende 10 jaar.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur

In het Streekplan is aangegeven dat het buitengebied van gemeente Haaksbergen deels begrensd is als Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). De grotere natuur- en bosgebieden als het Buurserzand, Haaksbergerveen, Buurserveen, Het Lankheet, Hoonesbosch en Witte Veen vallen binnen de begrenzing van de PEHS.

Verder zijn alle bestaande bossen aangewezen als bestaande natuur. Nieuwe natuur is voorzien langs de randen van de hier bovengenoemde grotere gebieden. Ook is veel nieuwe natuur voorzien in de gebieden die zijn gelegen tussen deze grotere natuurgebieden waardoor deze meer verbonden met elkaar raken. De doelstelling bestaat hier globaal uit hooilanden met een botanische waarde. In bijlage 2 is de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur rond de gemeente Haaksbergen weergegeven.

Het ruimtelijk beleid voor de PEHS is als volgt vastgesteld.

- Het handhaven van de rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen.
- Bestaande agrarische bedrijven worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd. Nieuw vestiging van landbouwbedrijven binnen de PEHS is alleen mogelijk als onderdeel van een integrale gebiedsgerichte aanpak waarbij per saldo de natuurwaarden worden versterkt. In het reconstructieplan is verder de ontwikkeling van zogenaamde 'sterlocaties' voor de intensieve veehouderij binnen de EHS uitgesloten.
- Opheffen van de bestaande barrièrewerking door infrastructuur en het autoluw maken van de bos- en natuurgebieden.
- Het afstemmen van de water- en milieuomstandigheden op de natuurdoelen die voor het gebied zijn geformuleerd.

De provincie gaat de ecologische hoofdstructuur herbegrenzen. Gemeenten, waterschappen en adviescommissies is advies gevraagd over dit voorstel. Op basis van dit advies gaan Gedeputeerde Staten omstreeks mei 2008 een concept begrenzing vaststellen. Omdat het nog geen definitief beleid is, wordt de herbegrenzing nog niet meegenomen.

Het gebied ten zuiden van Haaksbergen behoort tot het stroomgebied van de Buurserbeek. De Buurserbeek heeft van de Duitse grens tot en met de landgoederen bij Diepenheim een grote ecologische betekenis. De beek verbindt gebieden uit de ecologische hoofdstructuur in Overijssel en Gelderland. Plaatselijk zijn de verbindende functies van provinciaal/nationaal belang, en plaatselijk van regionaal belang. Het waterschap Rijn en IJssel ontwikkelt momenteel een integraal waterbeheersplan voor de Buurserbeek ten zuiden en oosten van Haaksbergen.

Ganzengebied

In de gemeente Haaksbergen of in de nabije omgeving van Haaksbergen zijn geen weidevogel- en ganzengebieden aanwezig. Hier hoeft dus bij de effectstudie geen rekening mee worden te gehouden.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, reptielen en amfibieën beschermt. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Plannen en ontwikkelingen kunnen pas aan de Flora- en faunawet getoetst worden op het moment dat de exacte ingreep min of meer bekend is. Om die reden wordt de Flora- en faunawet in deze fase slechts globaal beschouwd. Er vindt een beoordeling plaats op basis van bestaande inventarisatie gegevens, er worden geen veldinventarisaties uitgevoerd.

Toetsingcriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect natuur aan de volgende criteria getoetst.

- Effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied:
 - mate van ammoniakdepositie is belangrijk, maar er wordt ook naar andere mogelijk effecten gekeken (zoals verstoring).
- Effect op de PEHS:
 - vernietiging, verstoring en versnippering.

- Effect op beschermde soorten Flora- en Faunawet:
 - vernietiging en verstoring.

4.3.4 Water

De waterhuishouding in de gemeente Haaksbergen wordt bepaald door de hoogteverschillen in het landschap en de bodemopbouw. Het water loopt van zuidoost naar noordwest door vele beken en beekjes die sterk door de mens zijn beïnvloed.

Op één locatie in Haaksbergen wordt grondwater onttrokken. Dit betreft de grondwateronttrekking door de Twentse Kabelfabriek op een diepte van circa 37 m –mv. Deze onttrekking vindt plaats in de wijk 't Wolferink. Daarnaast wordt op kleine schaal grondwater onttrokken ten behoeve van veedrenking. Er zijn echter geen grondwaterbeschermingsgebieden aanwezig in de gemeente Haaksbergen.

Doordat een IV niet grondgebonden is en een gesloten systeem is zullen de effecten van de bedrijfsvoering op water niet worden behandeld in dit MER. Deze aspecten komen aan de orde bij vergunningverlening. Echter het risico van uitstoot van vervuilende stoffen op het grondwater en oppervlaktewater zal kwalitatief beschreven worden. De effecten zullen in overleg met de gemeente en de Waterschappen worden bepaald.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect water aan het volgende criterium getoetst.

- Risico op negatieve effecten voor grondwater en oppervlakte water kwaliteit.

4.3.5 Infrastructuur

Het plangebied wordt doorsneden door enkele doorgaande wegen. De N347 komt in het noordwesten het plangebied binnen en de N18 gaat van het zuidwesten naar het noordoosten van het plangebied. Eveneens zijn er diverse lokale wegen, ontsluitingswegen en zandpaden in het buitengebied van Haaksbergen aanwezig. Daarnaast liggen er enkele voet- en fietspaden in het buitengebied.

Aanleg nieuw tracé N18

Met het in ontwikkeling zijnde plan voor een nieuw tracé voor de N18 en de toekomstige transformatie tot snelweg (A18), is het vrijwel zeker dat deze weg de komende jaren ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Deze rijksweg zal vanuit Neede door het noorden van de gemeente tussen de kernen Haaksbergen en Sint Isidorushoeve lopen om uiteindelijk in Enschede te eindigen. Voor effecten van de N18 op het plangebied zal naar het MER van de N18 worden verwezen die in september 2008 klaar zal zijn.

Er wordt aangenomen dat de verkeerstoename door IVs in het verwevingsgebied minimaal is, aangezien er nu ook al agrarische bedrijven aanwezig zijn. Indien sterlocaties dicht bij elkaar blijken te liggen zal in het plan MER wel de toename van het verkeer op de wegen die gebruikt worden voor aan en afvoer voor de mogelijke sterlocaties worden behandeld. Dit zal gedaan worden door knelpunten te analyseren en mitigerende maatregelen voor te stellen.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect infrastructuur aan de volgende criteria getoetst.

- Verandering van verkeer op de wegen.
- Verandering in de verkeersveiligheid.

4.3.6 Geluid

Door vergroting van IVs is er een toename aan geluid. Dit wordt vooral veroorzaakt door ventilatoren en voermachines. Daarnaast kan ook vrachtverkeer een bijdrage leveren aan geluidsoverlast. De effecten van geluid op geluidsgevoelige objecten zal nader worden behandeld.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect geluid aan het volgende criterium getoetst.

- Toename/afname geluidshinder.

4.3.7 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen die van toepassing is in reconstructiegebieden en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing zijn in de rest van Nederland.

De gemeente Haaksbergen is aan het onderzoeken of de geurnorm in enkele gebieden in de gemeente dient te worden aangepast. In dit kader zal op korte termijn gestart worden met het opstellen van een geurvisie. Op dit moment is een aanhoudingsbesluit genomen waarin het op dit moment niet toegestaan is om geuruitbreidingen te treffen. Eind 2008 zal er duidelijkheid zijn in welke deelgebieden de geurnormen zullen worden aangepast. Indien mogelijk worden deze aanpassingen meegenomen in het planMER. Indien de aanpassingen niet meegenomen kunnen worden in het planMER, zal er geanalyseerd worden welke bedrijven mogelijk kunnen uitbreiden, rekening houdend met geurgevoelige objecten.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect geur aan het volgende criterium getoetst.

- Toename/afname aantal geurgehinderden.

4.3.8 Lucht

Sinds 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit (WI) van toepassing (vervangt het Besluit Luchtkwaliteit 2005). De Wet Milieubeheer, 5.2 luchtkwaliteitseisen geeft grenswaarden voor stikstofoxide (NO), stikstofdioxide (NO₂), koolmonoxide (CO), fijn stof (PM₁₀), benzeen (C₆H₆), zwaveldioxide (SO₂) en lood (Pb). Er zijn grenswaarden voor jaargemiddelde en uurgemiddelde concentraties. Voor koolmonoxide, benzeen, zwaveldioxide en lood zijn bij landelijke metingen en berekeningen geen overschrijdingen van de grenswaarden geconstateerd of te verwachten. Hierbij kan worden verwezen naar het Nationaal Luchtkwaliteitsplan 2004 van het ministerie van VROM uit februari 2005 en de Rapportage Luchtkwaliteit 2006 van de provincie Overijssel uit September 2007. Voor stikstofoxiden geldt een grenswaarde van 30 microgram per m³ als jaargemiddelde concentratie voor de bescherming van vegetatie, in gebieden met een oppervlakte van ten minste 1000 km² die gelegen zijn op een afstand van ten minste 20 km van agglomeraties of op een afstand van ten minste 5 km van andere gebieden met bebouwing, van inrichtingen of van autosnelwegen, waar de vegetatie naar het oordeel van het bevoegde bestuursorgaan bijzondere bescherming behoeft. Een dergelijke situatie komt in de gemeente Haaksbergen niet voor. Deze grenswaarde is dan ook niet van toepassing.

De toename van verkeer en intensieve veehouderij zal door het plan een mogelijke toename van vooral NO₂ en fijn stof kunnen veroorzaken. Vooral fijn stof kan worden veroorzaakt door pluimveebedrijven. In Haaksbergen zal het vermoedelijk met name gaan om uitbreiding van varkensbedrijven.

Gelet op de situering van het plangebied (het betreft geen sterk verkeersbelaste locaties in stedelijk gebied), op de aard van het gebied (landelijk gebied met incidentele bebouwing) en de achtergrondconcentratie¹⁰ (volgens CAR) worden voor het gebied door het instellen van het bestemmingsplan geen gezondheidsrisico's of ecologische risico's verwacht. Doordat fijn stof een maatschappelijk gevoelig onderwerp is wordt deze echter wel meegenomen in het planMER en gekwantificeerd.

¹⁰ In het buitengebied liggen de waarden rond de 18.80 ug/m³ voor NO₂ en 23.60 ug/m³ voor PM₁₀. Beide liggen ruim onder de jaargemiddelde norm van 40 ug/m³

Toetsingscriteria

De alternatieven in het plan MER worden voor het aspect lucht aan het volgende criterium getoetst.

- Verandering van de concentratie fijn stof.

4.3.9 Archeologie

Binnen de gemeente komen diverse archeologische monumenten voor. Deze monumenten zijn de Honesch, de Harrevelder Schans, de Buurseres en de es bij het erf Haarmölle, ten zuidoosten van Buurse. De archeologische monumenten mogen niet aangetast worden door de nieuwe activiteiten van het nieuwe bestemmingsplan en zijn uitgesloten voor nieuwvestiging en uitbreiding van IVs.

In het buitengebied van Haaksbergen zijn diverse deelgebieden te onderscheiden met een hoge archeologische verwachting. Met name de essen en kampen worden beschouwd als de archeologisch meest waardevolle gebieden. De archeologische waardevolle gebieden moeten, voordat activiteiten plaatsvinden die schade aankunnen brengen, eerst archeologisch onderzocht worden. Omdat dit van belang is op bedrijfsniveau en niet op planniveau wordt archeologie niet meegenomen in het plan MER.

4.3.10 Bodem

De ondergrond bestaat voornamelijk uit podzolgronden met verspreid liggend kalkloze zandgronden (onder andere bij het Buurserzand). In het Haaksbergerveen en Buurserveen komen moerige gronden en veen in ontginning voor. Langs de vele beeklopen liggen beekdalgronden. Rondom de bebouwde kernen komen eerdgronden voor.

De bodem wordt door aspecten als verdroging en vermessing beïnvloed. Echter doordat een IV niet grondgebonden landbouw betreft, en dus niet onderscheidend zijn voor alternatieven, zal het aspect bodem niet beschreven worden in het plan MER. De mogelijke/eventuele specifieke effecten van de individuele IVs op de bodem zullen op vergunningniveau van de IVs in beschouwing worden genomen.

4.3.11 Verder te beschouwen

Energie

Het verbruik van energie in de gemeente Haaksbergen zal, door het vergroten van bedrijfsactiviteiten en met name door het toepassen van mitigerende maatregelen, beschouwd worden. Mogelijkheden tot het opwekken van duurzame energie en de relatie tussen technische maatregelen en energieverbruik zal worden beschreven in het plan MER. Energie zal echter niet als toetsingscriterium worden gebruikt.

Overzicht van effecten en criteria

Aspect	Criteria
Cultuurhistorie	• Aantasting van cultuurhistorisch waardevolle elementen en patronen. • Aantasting van cultuurhistorische (marke)landschappen • Aantasting van karakteristieke boerderijcomplexen/gebouwensembles. • Aantasting van aardkundig waardevolle elementen en patronen. • Aantasting van oude linten en ontginningsassen
Landschap	• Verandering van de regionale landschapsstructuur, in het bijzonder op de variatie in de landschapsstructuur en op de herkenbaarheid en identiteit van het landschap. • Verandering van de kleinschaligheid van het gebied (kampontginningen en oude veldontginningen) • Verandering van karakteristieke landgoedstructuren • Verandering van karakteristieke steilranden/microreliëf in het gebied. • Verandering van kleine landschapselementen. • Verandering van karakteristieke beekdalpatronen.

Aspect	Criteria
Natuur	Mbt Natura 2000-gebieden: ◦ mate van ammoniakdepositie en andere effecten zoals verstoring; Mbt PEHS: ◦ vernietiging ◦ verstoring ◦ versnippering Mbt beschermde soorten Flora- en faunawet: ◦ vernietiging ◦ verstoring
Water	• Risico op negatieve effecten voor grondwater en oppervlakte kwaliteit
Infrastructuur	• Verandering van verkeer • Verandering in de verkeersveiligheid
Geluid	• Toename/afname geluidshinder
Geur	• Toename/afname aantal geuregehinderden
Lucht	• Verandering van de concentratie fijn stof

5 Alternatieven

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de alternatieven zijn gevormd. Het kader van de alternatieven vormt het bestemmingsplan, waarin alleen de ruimtelijke aspecten worden vastgelegd en daarom zullen de alternatieven enkel ruimtelijk van elkaar verschillen. De gemeente Haaksbergen heeft gekozen voor een duidelijk proces voor het vaststellen van de alternatieven. Hieronder wordt beschreven hoe de alternatieven worden ontwikkeld.

Mogelijkheden voor uitbreiding van IV in verwevingsgebied

In het reconstructieplan worden mogelijkheden gegeven voor uitbreiding van IVs in verwevingsgebieden. Deze uitbreidingsmogelijkheden zijn als volgt:

1. IVs kunnen een wijzigingsbevoegdheid krijgen;
2. Sterlocaties kunnen worden aangevraagd onder bepaalde voorwaarden.

In het bestemmingsplan kan gevarieerd worden met de ruimtelijke voorwaarden. Vanuit dit punt is gekeken naar de belangen van de gemeente Haaksbergen en zijn alternatieven 'getrechterd' tot realistische mogelijkheden in het verwevingsgebied. Hierbij is allereerst de milieugebruiksruimte van de aanwezige IV geanalyseerd. In deze aanwezige milieugebruiksruimte is gekeken naar de behoefte van de IV (naar aanleiding van een inventarisatie onder de agrarische bedrijven). Met deze twee uitgangspunten wordt gevarieerd in de alternatieven.

Alternatieven

Voor het bepalen van de alternatieven zal gekeken worden naar:

- het aantal hectare van het bouwblok;
- mogelijkheden van ontwikkeling van IV in de deelgebieden van het plangebied.

In het plan MER worden twee alternatieven beschreven.

1. IV met wijzigingsbevoegdheid (tot 1,5 ha)
De grootte van het bouwblok van IV is vastgelegd tot 1,5 ha en er is geen mogelijkheid tot nieuwe sterlocaties.
2. IV met wijzigingsbevoegdheid (tot 1,5 ha) en sterlocaties (tot 2 ha).
De grootte van het bouwblok van IV kan, onder voorwaarden, tot en met 2 ha worden uitgebreid. Dit houdt in dat IV met wijzigingsbevoegdheid en sterlocaties (waar mogelijk) in het plangebied toe te staan. De mogelijke uitbreiding op een sterlocatie wordt echter gelimiteerd tot 2 hectare.

Het alternatief om het aantal dieren te reduceren danwel hetzelfde te houden door het bouwblok zonder uitbreidingsbevoegdheid vast te stellen, wordt niet als een praktische mogelijkheid gezien. Dit past niet binnen de kaders van de reconstructie en zal de positie van de agrariër te sterk benadelen.

Opmerkingen

Reducerende technische maatregelen voor bedrijven zijn afhankelijk van de dan heersende (wettelijke) voorwaarden om een bedrijf uit te breiden. Het percentage reductie van ammoniak en geur door reducerende maatregelen zullen dus niet als een variant worden gebruikt. Reducerende maatregelen zullen overigens wel worden beschreven in het planMER als zijnde mitigerende maatregelen.

6 Verdere procedure

Voor deze Notitie Reikwijdte en het detailniveau van het MER worden de volgende bestuursorganen en adviseurs geraadpleegd.

- De Commissie voor de milieueffectrapportage.
- De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg.
- De Inspectie Milieuhygiëne VROM.
- Ministerie van LNV.
- Provincie Overijssel.
- Waterschap Regge en Dinkel.
- Waterschap Rijn en IJssel.
- Vitens.
- Het college van B&W van gemeente Berkelland.
- Het college van B&W van gemeente Enschede.
- Het college van B&W van gemeente Hof van Twente.
- Het college van B&W van gemeente Hengelo.
- Stadt Vreden en Stadt Alhaus in Duitsland.
- LTO Noord.
- Stichting Natuur en Milieu.
- Landschap Overijssel.

De adviezen van de verschillende bestuursorganen en adviseurs worden meegenomen bij het maken van het uiteindelijke Milieueffectrapport.

De vaststelling van het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' en het Milieueffectrapport door B&W wordt voorzien begin 2009. Het ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied 2008' en het Milieueffectrapport worden daarna ter visie gelegd. Op het ontwerpbestemmingsplan en het Milieueffectrapport is gedurende 6 weken inspraak mogelijk. Het milieueffectrapport wordt vervolgens getoetst door de Commissie voor de milieueffectrapportage. Daarna wordt bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' al dan niet gewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad.

Wij vernemen graag uw (schriftelijke) reactie. Voor verdere inlichtingen kunt u contact opnemen met mevrouw Hesselink en de heer Janssen van gemeente Haaksbergen (telefoon 053- 5734567).

Bijlage 1

Natura 2000 gebieden in Gemeente Haaksbergen

Kaart Natura 2000-gebied Boddenbroek

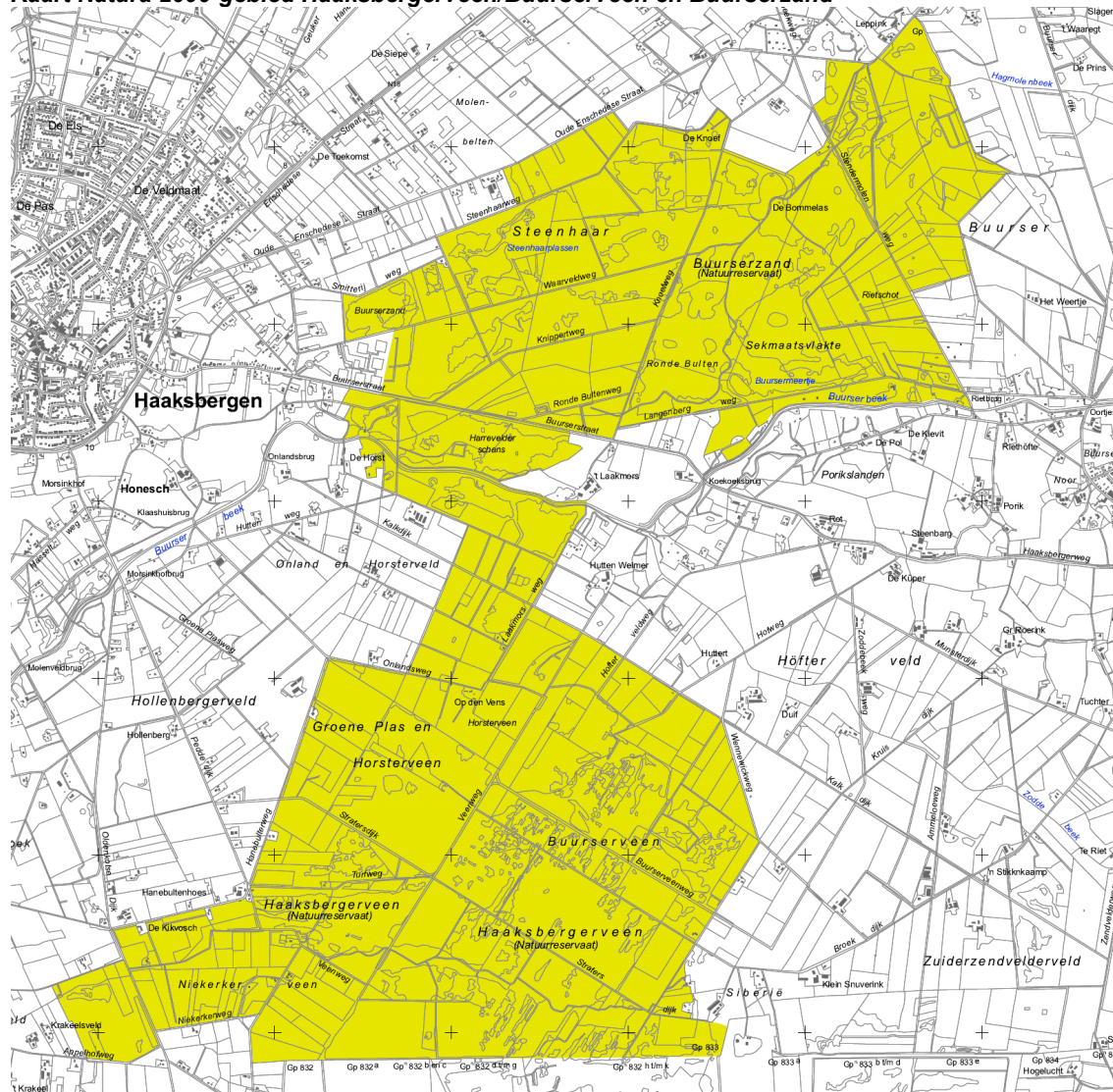
Natura 2000-gebied (grijs) ten opzichte van de Gemeente Haaksbergen

Kaart Natura 2000-gebied Teeselinkven

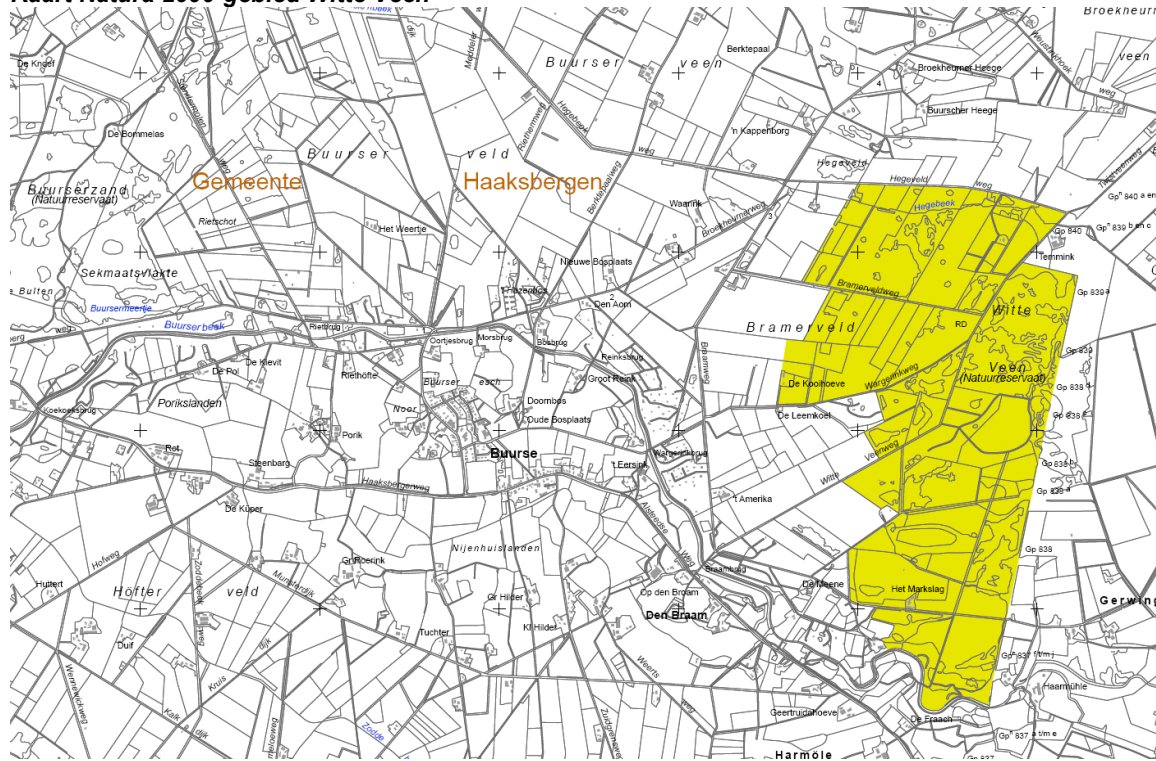
Natura 2000-gebied (grijs) ten opzichte van de Gemeente Haaksbergen

Kaart Natura 2000-gebied Haaksbergerveen/Buurserveen en Buurserzand

Natura 2000-gebied (geel) ten opzichte van de Gemeente Haaksbergen

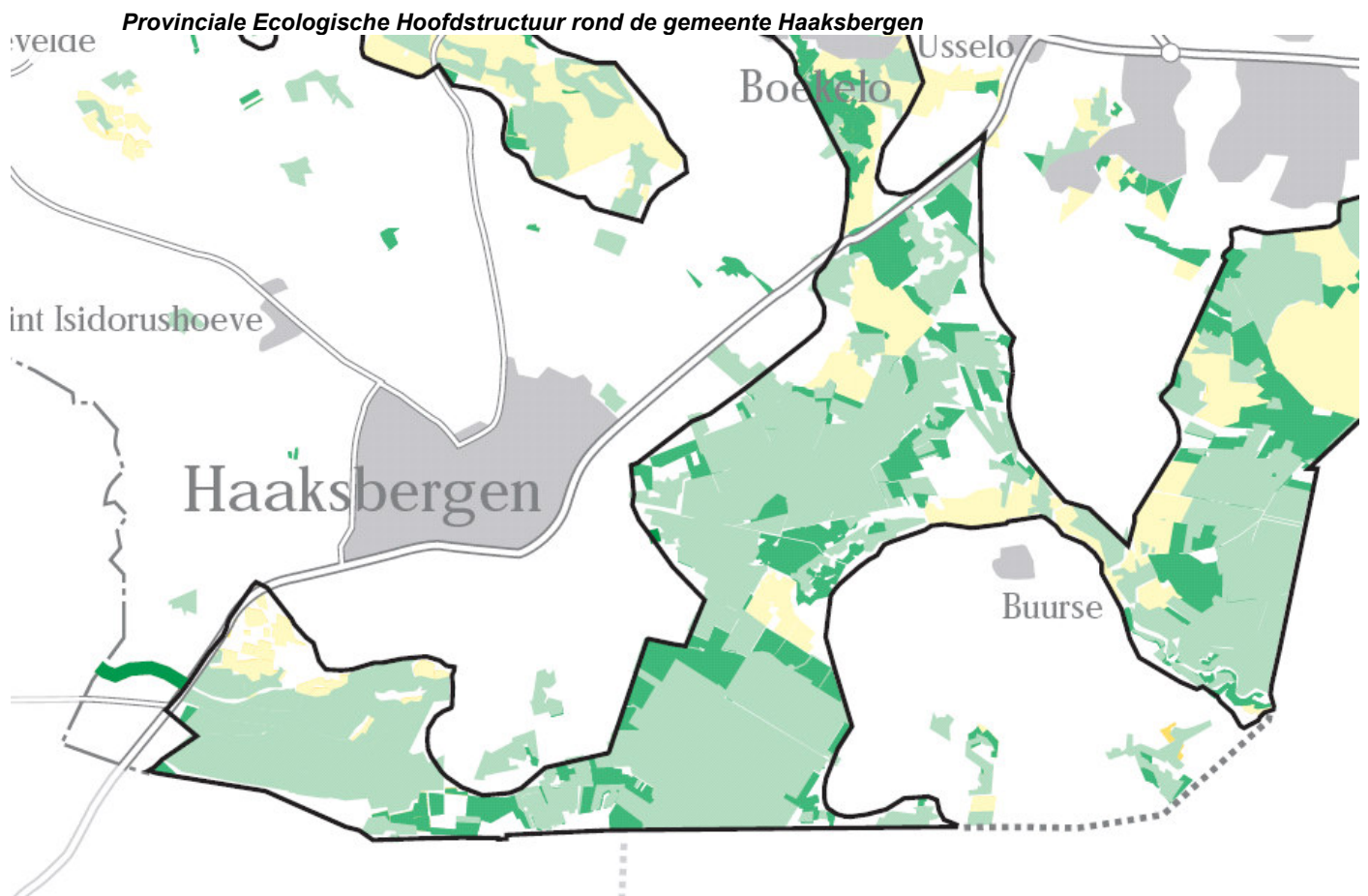
Kaart Natura 2000-gebied Witte Veen

Natura 2000-gebied (geel) ten opzichte van de Gemeente Haaksbergen

Bijlage 2

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur in Gemeente Haaksbergen

Zwarte lijn: Begrenzing van de PEHS,
Lichtgroen: bestaande natuur- en bosgebieden,
Donkergroen: nieuwe natuur, geel: zoekgebied beheersgebied